

**MASARYKOVA UNIVERZITA
EKONOMICKO – SPRÁVNÍ FAKULTA
OBOR FINANČNÍ PODNIKÁNÍ**

DOHLED NAD FINANČNÝM TRHOM

Spracovala: Katarína Kamenská
UČO: 171933
Dátum: 26.10.2007

Obsah

Úvod	3
Základné pojmy.....	4
1. História vývoja dohľadu nad finančným trhom.....	5
1.1. Vývoj v Českej republike.....	6
1.2. Stručná história integrácie.....	7
2. Dozor nad finančným trhom.....	7
2.1. Dozor nad bankami.....	7
2.2. Dozor nad kapitálovým trhom.....	8
2.2.1. História vývoja dozoru nad KT v ČR.....	9
2.2.2. Hlavné ciele KPC sa dajú zhrnúť do troch bodov.....	10
2.2.3. Základné povinnosti Komisie.....	10
2.2.4. Základnou úlohou KPC bolo dohliadať nad.....	11
2.3. Dohľad nad poisťovňami a penzijnými fondmi.....	11
2.3.1. Základné povinnosti ÚDPP.....	12
2.4. Kontrola penzijných fondov.....	12
2.5. Dozor nad družstevnými záložňami.....	13
Záver.....	14
Použitá literatúra.....	15

Úvod

Témou mojej seminárnej práce je dohľad nad finančným trhom (FT), pretože je to zaujímavé téma a je celkovo aktuálne. Veľká zmena v tejto oblasti sa uskutočnila len minulý rok v Českej republike (ČR) a aj na Slovensku. Dohľad nad jednotlivými sekciami sa zjednotil a s tým prišiel aj nový poriadok. Ide o celosvetový trend, ktorý je spôsobený globalizáciou a takisto je to dôsledkom vstupom ČR do EU (Európskej únie). Tak ako nastalo priblíženie pravidiel v rôznych oblastiach, či ide o právo, či ekonomiu, došlo k zblíženiu aj na poli dohľadu a regulácie vo finančnom sektore.

Prečo je nutné regulovať a dohliadať na FT?

Dôvodov je niekoľko. Záleží nad ktorou oblasťou je dozor vykonávaný a toto je zároveň aj hlavnou náplňou mojej seminárnej práce.

Začnem stručným opisom histórie. Ďalej by som chcela objasniť a priblížiť jednotlivé časti finančného trhu a aké zmeny sa v tejto oblasti udiali.

ZÁKLADNÉ POJMY

Finančný trh

Predtým než sa začneme zaoberať tým, ako prebieha kontrola trhu, mali by sme si aspoň trochu pripomenúť, čo je finančný trh. Finančný trh má mnoho definícií, napr.: *Finanční trh je systém institucí a instrumentů, zabezpečující pohyb peněz a kapitálu (nabízeného ve formě cenných papírů) ve všech jeho formách mezi různými ekonomickými subjekty; a to na základě poptávky a nabídky*.¹

Medzi najdôležitejšie funkcie trhu: *patří alokace a realokace volných peněžních prostředků (alokační funkce), vytváření cen a dalších informací (cenotvorná funkce), zajišťování likvidity (likvidní funkce), diverzifikace rizik (diverzifikační funkce), snižování transakčních nákladů (transakční funkce) a správa podniků (vlastnická funkce)*.²

Regulácia a dohľad

Hlavný dôvod prečo je nutné dohliadať na FT, je že FT majú tendenciu k zlyhaniu. Príčin tohto javu je niekoľko. Medzi najzákladnejšie patrí asymetria informácií, tendencie k vytváraniu monopolu, zneužitie trhu, systémové riziko a ostatné faktory, ktoré ohrozujú stabilitu finančného systému. **Reguláciu** môžeme rozdeliť na tržnú, kde sú pravidlá určené samotným trhom a administratívnu. Administratívnu reguláciou sa chápu určité normy, pravidlá chovania a taktiež je to rámec činností inštitúcií, ktoré sú k tomuto zriadené. **Dohľad** predstavuje kontrolu nad dodržiavaním všetkých pravidiel a noriem. Má právo z porušovania vyvodzovať následky a udeľovať pokuty, sankcie. Momentálne má v dozore prioritu prevencia. Dohľad aj reguláciu môže vykonávať jediná inštitúcia.

Rozdeľujeme dva druhy dohľadu a to najmä, či ide o dopad na makroekonomickú alebo na mikroekonomickú sféru. Pričom v makroekonomickom meradle má zabezpečiť celkovú ekonomickú rovnováhu a stabilitu. V mikroekonomickom je to snaha zabezpečiť ochranu klientov.

---

¹ http://cs.wikipedia.org/wiki/Finanční_trh

² Musílek, P. Analýza příčin a důsledků české finanční krize v 90. letech. str.5

1. HISTÓRIA VÝVOJA DOHĽADU NAD FINANČNÝM TRHOM

Z celosvetového hľadiska začal fungovať ako prvý dozor nad bankovým sektorom. Až postupným vývojom sa začal klásť dôraz na kontroly aj v ostatných častiach finančných trhov. Vývoj podliehal najmä historickým zmenám.

Prvé regulátory sa začali vyskytovať už v 19. storočí, bolo ich osem. Väčší rozmach bol zaznamenaný až začiatkom 20. storočia, kde sa začali kontrolovať už aj obchody s cennými papiermi.

Postupom času sa začali kontrovať aj investičné spoločnosti, investičné fondy, obchodníci s CP (cennými papiermi), makléri, poisťovne, penzijné fondy a družstevné záložne.

S postupnou integráciou začala snaha aj o zjednotenie pravidiel. Prvý veľký krok nastal vyhlásením základných princípov efektívneho bankového dohľadu (*Core Principles for Effective Banking Supervision*) na medzinárodnej konferencii bankového dohľadu v Sydney, stalo sa tak v roku 1998. Ich cieľom je vytvoriť *mezinárodně platný rámec doporučení pro efektivní výkon bankovního dohledu*.³ (BCBS).

Neskôr v 1998 bol schválený dôležitý dokument, ktorý zahrňoval normy a štandardy, ktoré by mali dodržiavať všetky inštitúcie, ktoré dohliadajú na kapitálový trh. Jednalo sa o dokument zvaný *Objectives and principles of securities regulations*⁴ vydaných Medzinárodnou organizáciou komisií pre cenné papiere (IOSCO). Pozostáva z troch hlavných princípov a to ochrany investorov, uistenie že trh je výkonný, spravodlivý a transparentný a odstránenie systémového rizika. (*pravdepodobnosť zlyhania trhu, Interest rates, recession and wars all represent sources of systematic risk because they affect the entire market and cannot be avoided through diversification. Whereas this type of risk affects a broad range of securities, unsystematic risk affects a very specific group of securities or an individual security. Systematic risk can be mitigated only by being hedged*.⁵)

V 2000 nastala zmena aj v poisťovníctve a to vydaním Základných princípov Medzinárodnej asociácie orgánov dohľadu v poisťovníctve (IAIS).

Všetky tieto princípy a normy majú charakter odporúčania a majú slúžiť k vytvoreniu legislatívnych, personálnych a iných predpokladov efektívneho dohľadu.

---

³ Porovnaj: Nehyblová, M.: Regulace a dohled nad bankami. Brno: 1999, str. 63

⁴ <http://www.fsforum.org/print/index.cfm?pageid=52&type=9&CFID=5671081&CFTOKEN=8352935>, odkaz na <http://www.iosco.org/pubdocs/pdf/IOSCOPD154.pdf>

⁵ <http://www.investopedia.com/terms/s/systematicrisk.asp>

1.1.Vývoj v Českej republike

Finančný trh je v Českej republike pomerne krátko. Po skončení socializmu nastali v tejto sfére mnohé zmeny. Jednostupňový bankový systém bol nahradený dvojstupňovým. Štát začal zabezpečovať zákonnú reguláciu a dohľad prostredníctvom špecializovaných inštitúcií. V začiatkovej fáze v 90. rokoch bola táto snaha podporená mnohými zákonmi a reformami, napr.: *v podobe zákonů o cenných papírech, o bankách, o investičních společnostech a fondech, zákonem o burze cenných papírů a mnoha dalšími zákony, které upravovaly tento segment ekonomiky.*⁶ Toto bolo uskutočňované kvôli priblíženiu pravidiel a noriem k vyspelejším FT. Aj napriek tejto snahe, došlo ku krachu niekoľkých bánk a preto bolo nutné sprísniť pravidlá a zlepšiť oblasť kontroly a regulácie.

Do 1.4.2006 vykonávali kontrolu nad rôznymi oblasťami FT štyri organizácie a to:

- **Česká národní banka(ČNB)** nad bankovým sektorom (dozor nad činnosťou bánk a pobočiek zahraničných bánk a devízový dohľad)
- **Komisia pre cenné papiere** nad kapitálovým trhom, nad kolektívnym investovaním a nad penzijnými fondmi
- **Ministerstvo financií** nad poisťovňami a penzijnými fondmi
- **Úrad pre dohľad nad družstevnými záložňami** nad družstevnými záložňami, sporiteľnými a úverovými družstvami

Po 1. apríle 2006 zostal len jeden dozorný orgán a to ČNB , ktorej sa všetka právomoc dostala pod krídla. Tejto zmene predchádzala legislatívna zmena. V ČR bola táto zmena odôvodnená najmä snahou o skvalitnenie bankových a nebankových služieb a taktiež ich zefektívnením. Zlúčenie má pomôcť odstrániť problémy, ktoré boli spojené s rozdelením právomocí, financovaním, s prioritami a mali by pomôcť k odstráneniu nekontrolovaných oblastí, ktoré vznikli kvôli nepresne vyhradeným kompetenciám.

---

⁶ Porovnaj: Pacek,O.: Regulace a dohled na finančním trhu v ČR po vstupu do EU-změny a budoucí vývoj[Bakalárska práca].Brno:2007,str.7

1.2. Stručná história integrácie

Cílem integrace je sjednocení přístupů k dohledu a standardů, což přispěje k větší efektivitě dozoru, k právní jistotě účastníků finančního trhu, k vyšší přehlednosti pro veřejnost a ke stabilitě finančního sektoru jako celku.⁷

V 2003 bola uzavretá Dohoda o vzájomnej spolupráci pri výkone dohľadu nad finančným trhom medzi ČNB, KCP a Ministerstvom financií ČR, čím vznikol **Výbor pre koordináciu dozoru** nad FT. Pôvodný návrh rátal s rokom 2010, ale v snahe znížiť náklady sa tento čas skrátil. A tak 1.4.2006 sa nám zlúčili dozorné inštitúcie a dozor nad celým finančným trhom prebrala ČNB.

Keďže stále existuje oblasť, kde by mohlo nastať konflikt záujmov, počíta sa so vznikom úradu finančného ombudsmana v roku 2008, ktorý by prevzal otázku ochrany spotrebiteľa, čím by mala byť integrácia ukončená. Očakáva sa, že v 2007 bude uverejnená správa z činnosti centrálnej banky a na základe nej vznikne nový zákon o ČNB.

2. DOZOR NAD FINANČNÝM TRHOM

2.1. Dozor nad bankami

Dozor nad bankami je v kompetencii ČNB. Nutnosť regulácie je odôvodnená mnohými skúsenosťami z minulých rokov. Hoci je to pomerne mladá oblasť v ČR, prešla mnohými zmenami. Prečo kontrola spadá pod pôsobnosť centrálnej banky? Pretože banky sú finančné inštitúcie, ktoré emitujú do obehu bezhotovostné peniaze a majú silný vplyv na ekonomiku. A pre fungovanie ekonomiky je dôležitá stabilita, dôveryhodnosť bankového sektoru, ktorá sa nedá zabezpečiť len použitím tržných mechanizmov. Preto je činnosť bánk prísne regulovaná a sú v nej stanovené mnohé pravidlá.

ČNB je ústřední bankou České republiky a orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem. Má postavení veřejnoprávního subjektu se sídlem v Praze. Jsou jí svěřeny kompetence

---

⁷http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/pro_media/tiskove_zpravy_cnb/2005/051214_postup_integrace_dohledu.html

správného úřadu v rozsahu stanoveném zákonem. Hospodaří samostatně s odbornou péčí s majetkem, který jí byl svěřen státem. Do její činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona.

Podle článku 98 Ústavy ČR a zákona č.6/1993 Sb., o ČNB, ve znění pozdějších předpisů je hlavním cílem její činnosti péče o cenovou stabilitu. Dosažení a udržení cenové stability, tj. vytváření nízkoinflačního prostředí v ekonomice, je trvalým příspěvkem centrální banky k vytváření podmínek pro udržitelný hospodářský růst. Předpokladem účinnosti měnových nástrojů vedoucích k cenové stabilitě je nezávislost centrální banky.⁸

Dohľad spočíva v kontrole stanoveného rámca obozretného podnikania bánk. Vydáva podmienky pre vstup do bankového sektoru a pravidlá pre jednotlivé oblasti.

Rozlišujeme možnosti kontroly:

- Dohľad na diaľku(off-site examinations) – na základe výkazov bánk, výhoda nízke náklady, nevýhoda neaktuálnosť a možná neúplnosť informácií
- Dohľad na mieste(on –site examinations), aktuálne a detailné informácie, vyššie náklady a potreba odborných pracovníkov

Ciele sú teda: efektívnosť menovej politiky CB, bezpečnosť, spoľahlivosť, efektívne fungovanie bankového systému, ochrana investorov, ich investícií a dôveryhodnosť.

2.2. Dozor nad kapitálovým trhom

Pri dohľade nad kapitálovým trhom ide o to, aby sa zaistili priehľadné, jasné, poctivé transakcie s cennými papiermi s minimálnym rizikom, aby nedošlo k zlyhaniu finančného systému. Toto má viesť k vhodnému prostrediu pre investície. Ako som už písala pre investorov, či domácich, či zahraničných je dôležité, aby trh fungoval správne a aby na ňom panovala určitá dôvera. A tak sa kladie dôraz na zaistenie plnenia informačných povinností.

Ak sa tvoria nové normy chovania na kapitálovom trhu, prebieha to zväčša prijatím zákona, alebo vydaním vyhlášky. Za tieto činnosti zodpovedá Ministerstvo financií a Ministerstvo spravodlivosti, čo sa týka vyhlášok tie mala na starosti KCP.

Spoločnosti, ktoré sa chcú stať účastníkmi na kapitálovom trhu, musia splniť určité podmienky a predpoklady pre vstup, tj. musia získať licencie, ďalej musia dodržiavať pravidlá a majú aj určité povinnosti pri výstupe z odvetvia.

---

⁸ http://www.cnb.cz/cz/o_cnb/poslani_a_funkce/

2.2.1. História vývoja dozoru nad KT v ČR

Od 1. septembra 1992 začal fungovať **odbor dozoru nad kapitálovým trhom** Ministerstva financií, kde ale boli značné problémy s nedostatočnými skúsenosťami a s nekvalifikovanými pracovníkmi. Často sa využívali pravidlá a normy zo zahraničia.

Roku 1992 bolo založené **Stredisko cenných papierov**, ktoré viedlo jednotnú evidenciu zaknihovaných cenných papierov, majiteľov a informácií o nich.

V 1993 bola Ministerstvom financií udelená licencia na poskytovanie investičných služieb, začala fungovať burza cenných papierov a neskôr mimoburzový organizátor trhu OTC(RM-systém). V tejto dobe však chýbala dostatočná páka, ktorá by sankcionovala nekalé praktiky a vynucovala by dodržovanie noriem. Licencie boli udeľované ľahkovážne a došlo k veľkému množstvu podvodov, čím došlo k odlivu zahraničného kapitálu.

K ďalšiemu posunu v regulácii kapitálových trhov došlo vďaka novele zákona o investičných spoločnostiach a fondoch, ale ani to nebolo postačujúce na ochranu investorov. V tom istom roku 1996 bol novelizovaný aj zákon o cenných papieroch, v ktorom ale chýbalo zvýšenie kompetencií orgánov dozoru k obchodníkom s CP, čo sa neskôr ukázalo ako najrizikovejší sektor kapitálového trhu⁹.

Následne došlo k premenovaniu na **Úrad pre cenné papiere**. 1. apríla 1998 bol nahradený **Komisiou pre cenné papiere**, ktorá zodpovedala za dozor nad kapitálovým trhom. Organizačne bola oddelená od MF ČR, ale dotovaná bola zo štátneho rozpočtu. Dostala väčšie právomoci ako mal úrad, ktoré zahrňovali napr. uloženie sankcií do 100 mil. Kč, poprípade blokácia.

Mala aj určitý reparačný ráz, keďže mohla do jedného roku preskúmať licencie, ktoré boli udelené MF ČR. Na základe preskúmania odobrala licencie a sprísnila podmienky udelenia licencií.¹⁰ Nemohla ale vydávať ďalšie normy, čo zhoršovalo jej postavenie.

V 2002 začala KCP kooperovať s ČNB z dôvodu zlepšenia dozoru nad devízovým trhom, lebo v niektorých oblastiach neboli presne stanovené kompetencie orgánov.

K ďalšej zmene tykajúcej sa zväčšenia právomocí došlo 1. mája 2004, od kedy mohla vydávať vyhlášky (presnejšie stanovené pravidlá určené zákonom). Základný cieľ, ktorý v tej dobe mala KCP, bolo zosúladenie štandardov s EU. Keďže po vstupe ČR sa začal uplatňovať

⁹ Šimáček, M. a kol., Průvodce kapitálovým trhem. Praha:2004 str. 114

¹⁰ Šimáček, M. a kol., Průvodce kapitálovým trhem. Praha:2004str. 115

princíp jednotnej európskej licencie, čo značí, že keď raz subjekt získal licenciu v jednej zo zemí EU, tak ju môže používať aj v ostatných krajinách, ktoré patria do Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), dohľad zabezpečuje domovský štát.

V súvislosti s integráciou dohľadu nad finančným trhom do Českej národnej banky (ČNB) ukončila ke dni 31. 3. 2006 Komise pro cenné papíry svoji činnost. Veškerou její agendu převzala od 1. 4. 2006 ČNB. Pracovníci zanikající Komise, se stali zaměstnanci ČNB.¹¹

2.2.2. Hlavné ciele KPC sa dajú zhrnúť do troch bodov:¹²

- ochrana investorov,
- rozvoj kapitálového trhu, zaistenie dostatočnú transparentnosť KT a jeho rozvoj a začlenenie do európskych štruktúr.
- podpora informovanosti

2.2.3. Základné povinnosti Komisie¹³:

- dozor v oblasti kapitálového trhu
- práva a povinnosti PO a FO
- kontrola povinností informovanosti
- kontrola osôb, ktoré podliehajú zákazu využívania dôverných informácií
- administratívna funkcia: viedla obchodníkov s CP, organizátorov mimoburzových trhov, maklérov, osôb robiacich obchody s CP a tiež aj tlačiarň, ktoré majú oprávnenie tlačiť verejne obchodovateľné CP
- vydávať Vestník Komisie pre cenné papiere
- informovať verejnosť o poskytovaných službách KT, investičných nástrojoch a operáciách uskutočňovaných na KT
- spolupráca s medzinárodnými organizáciami
- podporovať vzdelávanie a osvetu o KT

---

¹¹ http://www.cnb.cz/cz/dohled_fin_trh/dohled_kapitalovy_trh/

¹² Šimáček, M.: Průvodce kapitálovým trhem pro střední a vysoké školy. Praha: 2004 str. 115

¹³ Ševčík, A. Fuchs, D. a Gabriel, M. Finanční trhy. Brno: 2001. str. 77

2.2.4. Základnou úlohou KPC bolo dohliadať nad

- kapitálovým trhom (obchodníci s CP, eminenti)
- kolektívnym investovaním (investičné spoločnosti a fondy)
- a nad penzijnými fondmi

Dozor KCP je podobný ako u bánk a to na mieste a na diaľku. Na blízko prechádzala všetku dokumentáciu, analyzovala dokumenty, zmluvy a takisto pohovory so zamestnancami. Následne bol každému podniku priradený tzv. “**Rating Komisie**“, na základe kvalitatívnych a kvantitatívnych výsledkov. Rating Komisie bol ukazateľ rizikovosti daného subjektu. Na základe neho sa uskutočňovali ďalšie kontroly, čím bol podnik rizikovejší, tým častejšie sa konali kontroly. *Tento model dozoru je na kvalitných a dôveryhodných informáciách poskytovaných jak samotnou spoločnosť při plnění informační povinnosti, tak získaných z licenčního procesu, dohlídek na místě, externích zdrojů apod..*¹⁴

KCP mala povinnosť podávať pravidelné správy vláde, ohľadne svojej činnosti, hospodárení a takisto o situácii na českom kapitálovom trhu. Kontrola na trhoch s CP, bola uskutočňovaná prostredníctvom burzového komisára, keďže burza by mala pôsobiť aj ako tzv. samoregulátor, mala by si sama stanoviť podmienky a nároky na obchodníkov s CP.

2.3. Dohľad nad poisťovňami a penzijnými fondmi

Na začiatku vznikol odbor ako súčasť Ministerstva financií ČR (kontrolný orgán). V 1994 sa rozšíril o dozor nad penzijnými fondmi a od 1.9.2000 sa z neho stal **Úrad štátneho dozoru v poisťovníctve a penzijnom pripoistení (ÚDPP)**. ÚDPP mal dve základné funkcie a to pôsobiť ako regulátor trhu a vykonávať dozor v poisťovníctve a penzijnom pripoistení.(zákon č.363/199Sb.)

V poisťovníctve sa sústreďuje čoraz väčší kapitál, a preto je nutné aby bol tento sektor riadne kontrolovaný. Napriek tomu ochrana poskytnutá dozorom nie je priamou kontrolou produktov, či jednotlivých zmlúv, ale pôsobí len vstup a ostatné podmienky podnikania.

---

¹⁴ Peslová,I.: *Proces sjednocení regulace dohledu nad finančním trhem České republice*.Brno:2007,[Bakalárska práca],str.28

2.3.1. Základné povinnosti ÚDPP

- povoľovacia činnosť – udeľovanie povolení k poisťovacím činnostiam. Rozdeľuje sa na životnú a neživotnú oblasť. Môže mať formu len a.s. alebo družstva. V žiadosti o povolenie pôsobiť v oblasti poisťovníctva, musí záujemca zadať základné osobné údaje, plán, výšku vlastného kapitálu... (Výška základného kapitálu bola pre životné poistenie stanovená na 90 mil. Kč a pre neživotné 60 – 200 mil. Kč. A pre zaisťovaciu činnosť 1 mld. Kč)
- kontrolná činnosť – kontrola právnych predpisov, zdravie a solventnosť spoločnosti, či robí len to, na čo má povolenie, kontrola rezerv, umiestnenie finančných aktív a administratívu. Za porušovanie boli dávané pokuty a dozor mohol aj pozastaviť výkon činnosti a v najväznejších porušeníach zobrať licenciu. Povinnosť na strane poisťovní bolo predkladať doklady a výkazy. Dokonca museli vytvoriť vnútorný kontrolný systém podľa novely zákona. Dozor prebieha podobne ako v predchádzajúcich oblastiach a to na mieste a na diaľku.
- legislatívna činnosť – pripravovala návrhy právnych predpisov.
- ostatné činnosti – napr. metodicko – poradenská činnosť

Integrácia prebehla aj na poli poisťovníctva, české poisťovníctvo je zaradené do európskeho poisťovného trhu (CEA). Platí obdobná zásada ako pri kapitálovom trhu, stačí mať jednu licenciu a tú možno použiť aj v ostatných krajinách EU, ale platí len v takom rozsahu ako v materskej zemi.

2.4. Kontrola penzijných fondov

Penzijné pripoistenie môžu poskytovať len penzijné fondy. Tie kontrolujú ako MF ČR (ostatné oblasti) tak aj KCP (investičná činnosť PF). Má formu akciovej spoločnosti, a tak spadá pod právnu úpravu Obchodného zákonníku.

Náplň dozoru je podobná ako u poisťovní, tj. činnosť kontrolná, legislatívna...

Úrad robil kontrolu aj výplat štátneho príspevku na penzijné pripoistenie a toto zostalo aj po integrácii v pôsobnosti MF. Povolenie musí vydať MF, najprv sa dohodne s MPASV a KCP na základe písomnej žiadosti na dobu neurčitú. Povolenie je neprevoditeľné. Minimálna

hodnota základného kapitálu musí byť aspoň 50 mil. Kč a penzijný fond musí dodržiavať ďalšie zákonom stanovené pravidlá.

Fondy sú kontrolované aj pomocou tzv. **depozitára**. Je to prostriedok zvyšovania bezpečnosti penzijného fondu. Depozitár je banka, u ktorej má fond vedené bežné účty. Táto banka zároveň zaisťuje obchodovanie na finančnom trhu, bežný platobný styk a robí priebežnú kontrolu činnosti fondu, či je v súlade so zákonom.

2.5. Dozor nad družstevnými záložňami

Družstevná záložňa je zákonom definovaná ako družstvo, ktoré vykonáva pre svojich členov finančné činnosti, napr. príma vklady, poskytuje úvery...

Hoci družstevné záložne prijímajú vklady a poskytujú úvery, nie sú považované za banky a tak ani nespádali pod kontrolu ČNB. A tak na ich činnosť bol vytvorený **Úrad pre dohad nad družstevnými záložňami**. Tento začal fungovať až v 1997 a aj to bol jeden z dôvodov častého kritizovania, ďalšie spočívali v tom, že družstevné záložne boli málo kontrolované a aj ich založenie bolo veľmi jednoduché. V polovici 1999 začali vo veľkom krachovať, dôvodov bolo niekoľko, ale zväčša to bolo spôsobené neodborným vedením a tunelovaním.

Minimálny základný kapitál bol spočiatku 100 tis. Kč, to bolo navrhované na 500 tis. Kč a po vstupe ČR do EU sa zdvihol na 35 mil. Kč, čo zmenšilo počet kampaľičiek, ktoré zostali na trhu.

Úrad pre dohľad nad družstevnými záložňami bol založený 1. januára 1997. Mal kontrolovať dodržiavanie právnych predpisov, vydával povolenia a udeľoval sankcie.

Úrad informoval MF ČR o svojom pôsobení a informoval aj hostiteľské štáty a orgány EU.

Záložňa rovnako ako banka musí dodržiavať pravidlá a ukazatele kapitálovej primeranosti (2,5%), klasifikácie pohľadávok, tvorby opravných položiek a rezerv, úverovú angažovanosť, likviditu a ostatné pravidlá, ktoré sú stanovené vyhláškami MF ČR.

Záver

Keďže kapitálový trh v Českej republike je pomerne mladý, musel na začiatku prejsť rýchlym a do značnej miery neistým vývojom.

Spočiatku skrachovali banky, potom kamelišky a aj napriek takémuto vývoju sa v poslednej dobe teší veľkému rastu, stabilite a dôvere investorov.

Splňuje štandardy EU, fungujú tu podobné právne predpisy a normy. Nedávno dokonca prebehla integrácia dozoru pod jednu organizáciu, čím sa uľahčila kontrola a zefektívnil sa celý proces. V neposlednej rade došlo aj k zníženiu nákladov na prevádzku dozorných orgánov .

Môj názor je, že integrácia bolo správne rozhodnutie a ČNB je na to najsprávnejší orgán.

Použitá literatura

1. Fuchs,D.:*Finanční trh, distanční studijní opora*,1. vydanie. Masarykova univerzita v Brne, 2004. 118str. ISBN 80 – 210 3526 – 9
2. Peslová,I.: *Proces sjednocení regulace dohledu nad finančním trhem České republice*.Brno:2007,[Bakalárska práca]
3. Šimáček,M:*Průvodce kapitálovým trhem pro střední a vysoké školy*.Praha:2004 . 158 str. ISBN 80 – 7168 – 883 – 5
4. Nehybová, M.: *Regulace a dohled nad bankami*, Brno, Nakladatelství a vydavatelství Miroslav Nehyba, 1999, 110 stran. ISBN 80-902645-5-7
5. Ševčík, A. Fuchs, D. a Gabriel, M. Finanční trhy.Brno:2001.
6. Pacek,O.: Regulace a dohled na finančním trhu v ČR po vstupu do EU-změny a budoucí vývoj[Bakalárska práca].Brno:2007
- 7.Valová.I.:*Dohled na finanční instituce v České republice*, [Bakalárska práca]Brno:2006

Použitá internetové zdroje

www.cnb.cz

<http://www.fsforum.org>

www.iosco.org

www.investopedia.com